

Posudek oponenta na bakalářskou práci

Název práce: Projevy dominance u partnerů v závislosti na délce vztahu

Autor: Tereza-Anna Vondráková

Oponent: Mgr. Kateřina Potyszová

Studentka si ve své práci klade za cíl na vybraném vzorku 24 párů vyhodnotit dominantní projevy během partnerské interakce v návaznosti na délku vztahu. Práce je členěna na teoretickou část, která čítá celkem osm stran a na praktickou část, kterou autorka rozepisuje na třiceti devíti stranách. V textu autorka pracuje s cca sedmdesáti zdroji především primární literatury.

V teoretické části autorka přibližuje pojem dominance, projevy v partnerském vztahu, a to především v neverbální rovině, dále popisuje genderové rozdíly a v poslední části se věnuje změnám v neverbální komunikaci a dominantním projevům v závislosti na délce vztahu a jeho vývojových vztazích. Teoretická část představuje nejdůležitější oblasti, které autorka potřebuje pro následné propojení s praktickou částí, nicméně je tato část rozepsána pouze na osmi stranách a spousta věcí zůstává představena velmi povrchně. Teorii by prospělo lépe rozepsat uvedené kapitoly, představit více předchozích studií nejen co do výčtu výsledků, ale i představení jednotlivých metodologií daných studií, aby pak v jedné větě nestály výsledky proti sobě bez jakéhokoliv dalšího dovysvětlení (např. na straně 9 „Carney a kol. (2005) za projev dominance považuj též znechucený, rozzlobený či sebevědomý výraz a Aguinis a kol. (1998) uvolněný výraz obličeje“). Čtenář se tak nedozví, jakým způsobem předchozí studie docházejí k závěrům, kde identifikují jednotlivé vnímané neverbální projevy dominance u mužů a žen. Podobně v druhé části teorie, kde se autorka věnuje vývoji a fázím partnerského vztahu, na čemž poté staví své hypotézy, zůstávají předložené teorie bez podrobnějšího vysvětlení (např. na straně 12 autorka uvádí, že Plzák a Kratochvíl se zabývají krizovými obdobími v partnerském vztahu, které potenciálně ovlivňují neverbální komunikaci partnerů, není však již rozepsáno jakým způsobem).

Poslední odstavec teoretické části hezky uvozuje následnou empirickou část práce, která je zpracována detailněji. Autorka si nejdříve vymezuje cíle, stanovuje hypotézy, rozepisuje se podrobně o metodách výzkumu, sběru dat, dále představuje výzkumný vzorek a experimentální design širší studie, ze které autorka svůj vzorek čerpala. Vzorek čítající 24 párů autorka vybrala ze širšího vzorku dlouhodobého výzkumu zaměřeného na strategie dominování v partnerské interakci (projekt GA ČR, hlavní řešitel doc. Jitka Lindová, NUDZ).

Vzorek párů následně Tereza rozdělila do tří kategorií dle délky vztahu, páry krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé. Výběr prováděla tak, aby skupiny mezi sebou byly porovnatelné, tzn. páry byly přibližně vyrovnané věkem, jednalo se o bezdětné páry a osoby bez psychiatrických diagnóz. Autorka v analýzách pracuje s audiovizuálními nahrávkami pořízenými během experimentálního úkolu řazení obrázků, které participantů vykonávali samostatně a poté v páru se svým partnerem. Autorka ve vybraných nahrávkách kódovala projevy dominance. Pro vyhodnocení řazení obrázků autorka využila porovnání společného řazení s individuálním řazením ženy, muže a s kompromisním řazením obou partnerů (postup hodnocení dle Brhláčové, 2013). Výsledky řazení obrázků určily za dominantnějšího jedince ve 13 případech ženu, v 10 případech muže a v 1 případě kompromis (nešlo určit dominantnějšího partnera). K samotným statistickým analýzám autorka dle rozdělení dat používá jednofaktorovou parametrickou/neparametrickou ANOVU. Prezentace výsledků už však moc přehledná není a jako čtenář jsem se v nich často ztrácela. Není zcela jasné, jak byl vzorek porovnán. Výsledky neukázaly signifikantní rozdíl v celkové dominanci ani v jednotlivých kategoriích (centralita, prosazování se, ovlivňování, iniciace rozhodování a pasivní rezistence) s ohledem na délku trvání vztahu. V poslední části diskuse autorka závěry shrnuje, široce se věnuje limitům a snaží se výsledky propojit s teoretickým ukotvením práce. Samostatnou přílohu práce tvoří vytvořené excelovské tabulky k přehledu párů, řazení obrázků a kategorií kódů.

V rámci obhajoby bych ráda, aby se studentka vyjádřila k následujícímu:

1. Na straně 10 autorka píše „u modality vzdálenosti a haptiky popisují Carney a kol. (2005), že dominantní jedinci častěji vstupují do prostoru druhých a dotýkají se jich, a ještě častěji se dotýkají osob, které znají“. Zajímalo by mně, na jakém vzorku byla studie uskutečněna a co si autorka myslí na základě rešerše tématu o možných kulturních rozdílech v projevu dominance právě u modality vzdálenosti a haptiky.
2. Kdo byla osoba, která dělala shodu pozorovatele v kódování videí, proč se jednalo pouze o čtyři videa a byla videa vybrána náhodně, nebo se jednalo o problematické nahrávky?
3. Četnost dominantních projevů se ukázala jako vyšší u dlouhodobých párů. Jak si autorka tento výsledek vysvětluje?

I přes uvedené nedostatky doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře až dobře v závislosti na průběhu obhajoby.

V Praze, 16.9.2021

Mgr. Kateřina Potyszová